

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Juris Canonici Theoria Et Praxis, Ad Forum Tam
Sacramentale quàm contentiosum, tum Ecclesiasticum,
tum Seculare**

Cabassut, Jean

Lugduni, 1698

XIV. De pensionibus super Beneficiis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62355](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62355)

dimittere omnino teneatur, alias utrumque vacet Beneficium. Sed provisus ab Ordinario nullum tempus indulgetur post initam possessionem. Massobrius in Praxi habendi concursus, requisit. 1. dub. 2. num. 4. & 5.

CAPUT XIV.

De Pensionibus super Beneficiis.

I. N Resignationibus fieri in Romana Curia consuetis plerumque resignantes sibi reservare pensiones solent, quarum dilucidanda jura capite isto intendo. Generalis regula est, ut Ecclesiastica Beneficia sine diminutione conferantur, de qua tamen, modò urgeat rationabilis causa, dispensare potest Suprema Sedes, quæ secundum potestatis plenitudinem potest de jure supra Jus dispensare, ait Innocentius III. cap. *Proposuit*, de concess. præbend. atque ita providere ut conferatur Beneficium cum diminutione, ex illo pensionem detrahendo.

II. Praxis ordinaria hæc est, ut resignare intendens in alterius favorem, concordatum cum futuro resignatario apud Notarium præsentibus testibus minime suspectis ineat in scriptis faciendæ hujus in manibus Pontificis resignationis, sub hac lege ut resignatarius, & qui ei in Beneficio succedent, solvant resignanti dum vivet certam annuam pensionem: atque ad purgandam simoniæ suspensionem & labem adjungitur clausula, *Sub beneplacito & approbatione Summi Pontificis, & non alias, neque aliter.* Simili modo & clausula fieri quæcumque concordata necesse est quoties in resignatione in favorem aliqua conditio alia apponitur, ut solutionis expensarum, regressus juris in idem Beneficium, reparationis Ecclesiæ. Concordatum deinde in Romanam Curiam transmittitur approbandum & exequendum.

III. Tres rationabiles causæ communiter assignantur constituendæ super Beneficio pensionis. Prima, si Beneficium dimittatur ex causa permutationis, retentâ pensione ad compensandum valorem fructuum dimissi Beneficii cum fructibus tenuioribus alterius compermutati, cap. *Ad questiones*, de rerum permut. Secunda, si resignans ex Beneficii dimissione patiaturspendium, ut non supersit ei congrua ad vitam honestè sustentandam portio. Tertia, si in judicio, vel extra de jure litigioso circa Beneficium fuerit transactum, reservata pensione ad bonum pacis ac redimendam vexationem, cap. *De cetero*, de transaction. cap. *Nisi essent* 21. de præbend.

IV. Sapientes

IV. Sapienter admonet Toletus lib. 5. instruct. Sacerd. cap. 83. tria requiri ad hoc ut licite constituatur pensio super Beneficio. Primum quidem dispensationem Summi Pontificis. Secundo justam causam, sine qua, ut aiunt Toletus loc. cit. Lessius lib. 2. de just. cap. 34. dub. 38. n. 204. ex communi Theologorum sententia graviter peccarent & Summus Pontifex, & impetrantes, sicut malè res domini sui dispensans œconomus, & qui pecuniam recipit ab œconomo malè dispensante, præsertim ille qui nullum pro Ecclesiæ ministerio ac obsequio præstiterit officium. Tertio modum pensionis, ne per eam fructus alioqui proviso debiti exhauriantur, nève ita accumuletur hoc onus, ut congruam excedat Clerici pensionarii sustentationem, aut Beneficarii diminuatur.

V. Certis quibusdam casibus permittitur Episcopis Ecclesias quasdam & Beneficia certis pensionibus onerare. Sic enim Concilium Tridentinum Episcopis providè permittit absque ullo ad Apostolicam Sedem recurso Seminaria instituire ad educationem & instructionem Clericorum, & vocatis quibus opus est, illorum expensis, sustentationi, aliisque oneribus providere, assignando ex Beneficiis ac Ecclesiis suæ Diocesis certas annuas contributiones & pensiones ad Seminarii sustentationem. Concilium Trident. sess. 23. de reform. cap. 18. * Istam Concilii Tridentini sanctionem, quæ potestas datur Episcopis ad fundanda Seminaria deducendi ex beneficiis suæ collationis pensiones aliquot, confirmant Regiæ constitutiones comprehensæ in Codice Henrico sub tit. de Archiepiscopis & Episc. lib. 2. ubi Rex ipse statuit ordinari per beneficiorum aut pensionum attributionem Seminaria, jubetque suis Officialibus & Curiis hæc constituta tueri ac confirmare.] Potest etiam propriâ auctoritate Episcopus pensionem de Beneficio quod ab aliquo illiterato, vel etiam valetudine animi aut corporis impedito possidetur, reservare ad providendum victui coadjutoris pro illo exercentis, can. *Quicumque*, 26. quæst. 5. & can. *Inventum*, 16. quæst. 7. & Clement. *Multorum*, de pœnis. Concilium Trident. sess. 21. cap. 6. & sess. 25. cap. 14. Idemque sancitur in Concordatis Bononiensibus approbatis in ultimo Lateranensi Concilio. Potest etiam Episcopus admittere, propriaque auctoritate inter Partes dissidentes ad bonum pacis approbare transactionem, ut altera Partium Beneficio fruatur sub onere solvendi censum, seu pensionem alteri colliganti, cap. *De cætero*, de transaction. cap. *Nisi essent*, de præbend.

VI. Certi exploratque juris est, Romanum Pontificem posse super beneficiis pensiones imponere. Jam hîc quæritur, an deductis causis superiore art. 5. expressis, id pariter potestatis habeant cæteri à Papa Episcopi? Dissentiunt inter se Canonistæ, quibusdam asserentibus, aliis negantibus. Communior resolutio est affirmativa, quam tuentur Gigas de pensionib. quæst. 6. Petrus Ancharanus consil. 279. Ant. Butrius in cap. *Audivimus*, de colluf. deteg. Decius consil. 439. Caccialupus de pensionib. quæst. 5.

Gambar. de offic. & potest. Legat. lib. 2. num. 77. & seqq. idque probat ex cap. *Nisi*, de præbend. Item Azorius part. 2. lib. 8. cap. 6. idque probat ex cap. *Ad quæstiones*, de rer. permut. ubi in Ecclesiarum permutatione discernit Episcopus, eum qui opulentiorē Ecclesiam nactus est in permutatione, alteri compermutanti certam pensionem exsolvere ad compensationis æqualitatem. Insuper Gloss. in cap. *Audientiam*, verb. *Pensionem*, de collus. deteg. sic ait: Hæc pensio constitui non potest sine auctoritate Episcopi, ut vitam ejus qui solvit, non excedat. Et ad hoc allegat textum expressum cap. *De cetero*, de transaction. ubi declaratur quod census pro beneficio affectus, vitam ejus qui solvit, non excedat, dummodo ab Episcopo constitutus fuerit. Item cap. *Nisi*, de præbend. statuit censum non ex collusionē partium, sed auctoritate Episcopi super Ecclesia quadam constitutum ita valere, ut post obitum Rectoris, cui adjudicata fuerat Ecclesia, non debeat continuari in successore illius qui fuerat pensione oneratus. Item cap. *De Restoribus*, de Cleric. ægrotant. sancit posse Episcopum sibi subdito Clerico ægrotanti, vel alioqui impotenti, assignare coadjutorem cum aliqua parte proventus.

VII. Jam quaeritur utrum pensio extinguatur, si contingat ut Clericus pensione oneratus recipiat idem Beneficium, super quo constituta erat pensio? Sciendum verò, aliud esse pensionem extinguere, aliud consolidari cum Beneficio: sicut solet usufructus aliquando, superveniente in usufructuario proprietate. Quo supposito præclare respondet Gigas de pensionib. quæst. 49. sic distinguens: Vel enim pensionarius adeptus Beneficio ipsum dimittit ex causa necessaria, ut quia aliquis alter prætendens in id Beneficium potius jus, ipsum evincit; tunc enim pensionis jus non extinguatur, sed potest qui erat antea pensione provisorie pensionem à novo beneficiario exigere, quemadmodum usufructuarius ab eo qui proprietatem sibi ascivit, potest usufructum sibi vendicare, l. *Dominus*, D. de usufr. & quemadmodum quis utatur: ubi habetur, si usufructuario proprietatem amiserit, adhuc penes ipsum manere pristinum usufructum. Simile quid edicit lex *Si maritus tuus*, C. de inoffic. testam. adjudicans viduæ hæredi institutæ pristina ejus jura postquam hæreditatem amisit per querelam inofficiosi testamenti à filia defuncti intentatam. Ex diverso si Clericus jus habens pensionis ad Beneficium, spontaneè Beneficium recuperatum dimittat, jus pensionis pariter amittet; quia in simili casu usufructus amittitur, abdicata vel alienata sponte proprietate, quæ ipso actu cessat consolidari cum usufructu, l. *Cum filius*, §. *Dominus*, D. de legat. 2. Ratioque paritatis est, quia pensio beneficiaria de fructibus ipsius Beneficii deducitur. Itaque pensio extinguatur si Beneficium cui consolidata fuit, sponte abdicetur, alioqui autem perdurat.

VIII. Ut verò prosequamur quæstionem, an Episcopis aliis à Papa competat

competat potestas stabiliendi beneficiarias pensiones, cum paulò antè testimonia & rationes Doctorum id affirmantium produxerim suprà art. 6. ne quid desit in hujus questionis elucidatione, referendi sunt Doctores hanc Episcopis potestatem amoventes. Inter hos spectabilis est Cardinalis Toletus, hæc docens lib. 5. cap. 83. Tres sunt conditiones, quibus omnibus, aut earum una deficiente, non potest aliquis pensionem habere. Prima est dispensatio: hæc autem non pertinet ad ullum Prælatum, nisi ad solum Papam; quanvis hoc ex Jure scripto non constat, sed ex consuetudine sola. Idem sentit Cajetanus tom. 1. tract. 17. & 31. quæst. 10. Hæc autem consuetudo inolevit in universo ferè Gallia Regno, quod scitu operæ pretium est. Appellatur enim ut ab abusu ab omnibus aliunde concessis pensionibus, exceptis illis quas ex necessitate Ordinarii provident coadjutoribus in casu ægrotationis vel impotentia Rectoris, ne plebs fidelis fraudetur debitis sibi ministeriis: magnaue nasceretur animarum perniciēs, si in oppositum via litibus aperiretur, cap. *Ex parte*, de Cleric. ægrot. Hæc unanimes docent Gallicani Jurisconsulti, Corrasius part. 1. cap. 4. Chopinus lib. 3. de sacra Polit. cap. 32. Louetus & Brodeus litera C, art. 40. Concilium insuper Tridentinum non modò hoc Episcopis jus competere, quacumque appellatione, vel exemptione remota, ut provideant Ecclesiis de coadjutoribus, propter corporis, vel animi impotentiam Rectorum Beneficii, vel etiam quando suspenduntur ab exercitio propter infirmitatem, vel ob suas culpas ad aliquod tempus, decernit sess. 21. cap. 6. de reformat. Hæc eadem omnia Prælati præscribit Rex Carolus IX. in Comitibus Aurelianensibus, cum assignatione convenientis pensionis pro coadjutore.]

IX. Quod attinet ad pensionis modum, taxatur nonnunquam in Romana Curia ad fructuum medietatem, ut constat ex Joannis extravag. *Suscepti*, de election. & ex communi Extrav. unica, ne Sede vacante. Sed in Gallia Regno quando pensio videtur excessiva, reducitur sæpè ad tertiam fructuum partem, propter istam canonicam rationem: Quando privilegium concessum vergit in damnum, reducendum est ad convenientiorem modum, cap. *Suggestum*, de decimis. Rebuffus Praxis 1. p. tit. de reservationib. num. 17. Verùm in causa resignationis non solent pensiones reduci, quia odiosum judicatur si resignatarius qui consentit certam annuatim pensionem exsolvere, & hac lege fruitur resignato sibi Beneficio, mox adversus pactum & approbatam in Romana Curia fidem à se præstitam benefactorem suum eludere, & frustrare promissis non erubescat. Brodeus ad Louetum lit. P, cap. 30. Citra verò resignationis ex matuo concordato causam faciliè in Gallia reducuntur pensiones Ecclesiasticæ ad tertiam fructuum.

X. Pensiones Ecclesiasticæ aliquando extinguuntur per solutionem quæ semel fit abundantioris pecuniæ. Cave tamen ne hac in re Toletus consentia

consentias dicenti lib. 5. instit. Sacerd. cap. 92. pensiones super Beneficio posse per resignatarium redimi propria authoritate absque simonia labe, dummodò redimantur solutione facta quinque annatarum ad summum: hoc est si pensio sit (exempli gratià) viginti aureorum annuorum, non esse redimendam ultra centum aureorum semel factam solutionem; quinque enim multiplicatus vicenarius numerus pertingit ad centesimum. Sed bonà pace duorum præstantissimorum & optime de Ecclesia meritorum Cardinalium Toleti, & quem sequutus est in hoc ducem, Cajetani tom. 1. opusc. tract. 31. hoc licitè citra Papæ dispensationem fieri nequit, aut factum tenere, ut meliùs docent Gigas de pensionib. quæst. 45. & 87. Martinus Navarra consil. 59. num. 1. de simonia. Bonacina tract. de simonia, disp. 1. quæst. 4. §. 13. num. 7. Fagnanus in cap. *Ad audientiam* 31. de rescript. * Flaminus de resignationib. lib. 6. quæst. 2. num. 128. Rebuffus de pacific. possessor. num. 134. Navarra consil. 52. Forget tract. de pension. num. 30. Blainianus de pensionib. beneficiar. num. 16.] & alii communiter.

XI. Extinctio itaque, seu redemptio beneficiariæ pensionis duplicem prærequirit Romana ex Curia sumptam dispensationem, quæ tamen utraque uno tenore potest ab initio impetrari. Prima est ipsa pensionis constitutio; secunda est jus ac potestas ipsius extinguendæ pensionis; quod jus aliquoties conceditur in solutione quinque annatarum, aliquando verò plurium. Sæpe enim Romana Curia assignat sex, septem, & aliquando octo annatas, rarius novem, & rarissimè decem. Hæc enim fieri taxatio consuevit secundum præsentem pensionarii, quæ probanda est, ætatem; quia quo junior est, eo major decurrendarum annatarum numerus præsumitur, & econtrà minor, quo senior est & provectior pensionarius.

* XII. Quæsitum est, possint Legatus à Latere pensiones beneficiarias imponere intra provinciam suæ delegationis? Et posse affirmat Gigas quæst. 6. num. 19. Azorius part. 1. lib. 8. cap. 6. qui scribit solere Papam Legato potestatem facere constituendi pensiones super beneficiis per resignationem dimissis, ea tamen conditione ut tertiam fructuum partem non excedant. Quin etiam refert Bonifacius in Collectione Senatusconsultorum Curie Aquensis, judicatum die 19. Octobris anno 1658. in causa Boquii Arelatensis & Croseti, nullum fuisse abusum in constitutione pensionis super beneficio resignato concessæ à Vicelegato Avenionensi; fuisseque appellantem beneficiarium repulsum cum onere expensarum. In Gallia quidem non admittuntur resignationes in favorem in manus Vicelegati, teste Sanlegerio part. 2. cap. 3. §. 6. num. 18. Sed validitate nituntur factæ & admittæ coram Vicelegato cum onere pensionis, idque confirmavit Romana Rota decis. Cavallicensi 108. & 109. in novis: ita testatur Sanlegerius ibid. num. 31. Bulla quoque Sixti V. quarto Kalend. Maii 1584. firmat eidem provisiones beneficiorum inæqualium permutatorum cum
supple

supplemento pensionis, ibid. num. 29. Potest insuper Vicelegatus derogare juri patronatus Ecclesiastici ac Clericalis: ibid. num. 27. Quod idem docent pariter Gigas, Covarruvias, Rebuffus in Praxi, 3. part. Signaturæ, verb. *Necnon juris patronatus*, cap. *Dilectus*, de offic. Leg. & cap. *Cum dilectus*, de jurepatr. Sanlegerius loc. cit. num. 27.]

XIII. Dubitatur, utrum successor in Beneficio pensione onerato sit obligatus reliqua pensionum solvere, quæ decurrerunt tempore prædecessoris, qui eas decurrentes solvere non curavit? Obligatum esse successoris scribit Garcias 1. p. cap. 25. & probat ex juris analogia & conformitate, quo novus possessor vectigalia temporis antea acti pendere tenetur, l. *Imperatores*, D. de publicanis. Et quia successor in Beneficio debita prædecessoris præstare tenetur, quæ prædecessor in Ecclesiæ utilitatem contraxit, cap. 1. de solutionib. Attamen prævalet sententia quæ Beneficii successoris antea acti temporis solutione pensionum liberat, dum alius possidebat. Ratio est quia pensionarius non habet jus in Beneficio, sed in solis Beneficii fructibus. Cum igitur successor neque jus, neque proprietatem, neque usum habuerit fructuum qui suam Beneficii possessionem præcesserunt, nullâ potest obligatione circa istiusmodi fructuum ac pensionum reliqua adstringi, quanvis ex postfacto beneficium possideat. Louetus litera A, cap. 15. Faber C. de sacros. Eccles. defin. 86. Neque obstat dicta lex *Imperatores*, cum loquatur de realibus oneribus: at hîc agitur de personali conjunctum & reali onere, quod utique non aliter personam afficit, nisi quatenus rem possidet. Nec magis obstat dictum cap. 1. quia debitum istud pensionum est tantum ad utilitatem privatæ personæ, & non Ecclesiæ, ut in d. cap. 1. At utilitas Ecclesiæ majorem quàm privatæ personæ favorem demeretur. Verumtamen oppositæ istæ opiniones ita conciliandæ sunt, ut primò quidem hæres ad præteritas illas pensiones teneatur, nec detur recursus ad Beneficii successoris, nisi postquam discussus hæres evidenter solvendo non est; pensiones enim illæ non sunt pro Ecclesiæ utilitate, sed pro privato unius personæ commodo aut indemnitate. Si verò ageretur de contracta pro Ecclesiæ necessitate vel utilitate à defuncto obligatione, successor Beneficii primariò ad solvendum teneretur, juxta cap. 1. de solutione.

* XIV. Jam hîc quæritur, an regressus ad beneficium resignanti concedatur, in cujus gratiam Papa concessit pensionem super resignato beneficio, per consuetam in Romana Curia clausulam istam: *Necnon resignatario, necnon ejus successore in solutione dictæ pensionis deficiente, seu illam ad minorem summam reduci petente, liceat eidem pensionario liberum habere regressum ad idem beneficium, ipsius corporalem possessionem propria auctoritate per se, vel per alium liberè apprehendere*. Respondendum hujusmodi regressui locum ex propria pensionarii auctoritate nullum indulgeri toto Galliarum regno, ut admonent Mandosius in praxi Signaturæ Gratia, in verbo

Regressus.

Regressus, sub finem, Azorius part. 2. lib. 7. cap. 14. quæst. 8. alique Canonista. Etenim in Gallia nemini licitum est se in alicujus rei possessionem propria ingerere autoritate, priusque de pensionis securitate experiri, dum judicio est, quam lis de Beneficio intentetur, si fortè pertinax adversus rem judicatam rebellio, aut adhibita vis poenam istam regressus mereatur. Sanè postquam constiterit de resignatarii negligentia vel mala fide in solvenda pensione beneficiaria, ratio justa erit in vim clausulæ hujus Pontificiæ aperiendi regressum, non utique sola conquerentis autoritate, sed in vim novi judicii, citatâ parte.]

XV. Nunc dispiciendum quibulnam modis pensiones istæ extinguantur. Primò finiuntur naturali morte pensionarii, quemadmodum & usufructus morte usufructuarii, & cæteræ personales servitutes. Neque unquam in Regno Galliæ transfertur pensio Beneficii in alteram personam, licet intra alias regiones per dispositionem, Papæ transferri soleat in aliam quoque personam. Rebuffus 1. p. Praxis, tit. de reservationib. tam general. quàm special. num. 20. Verumtamen non finitur pensio morte Beneficiarii hac onerati, sed ad ejus transit successores ejus solvendæ obligatio dum vivit pensionarius. Gloss. & Doctores in cap. *Nisi*, de Præbendis.

XVI. Secundò perimitur pensio capitis diminutione pensionarii, si degradetur. In quo differt pensio beneficalis à temporali pensione constituta pro alimentis, quæ non deperit per capitis diminutionem, sed relinquitur ipsis deportatis, l. *Is qui*, D. de alim. & cib. legat. Quod discrimen inde procedit, quia pensio beneficiaria est jus spirituale & clericale, qualium jurium inducitur in degradatis plena incapacitas. Gigas de pension. cap. 13. Navarra consil. 63. de simon. Garcias 1. p. quæst. 5. Quin etiam non restituntur hæ pensiones, quanvis degradatus, aut capite minutus Clericus fuerit restitutus à Principe, seu rehabilitatus à Papa, uti judicatum in hac Provincia Narbonensi Aquisextiis refert Pastor lib. 3. de Benef. cap. 12. num. 20. contra Sacerdotem qui post suam in integrum restitutionem, beneficio Regis obtentam ex condemnatione ad triremes, & obtentis etiam à Summo Pontifice Literis rehabilitationis, submotus est ab intentata petitione pensionis sibi olim ante omnem criminis accusationem super Parochiali Beneficio oppidi Gardanæ constitutam. Cujus judicii ratio est, quia restitutio non tollit jus possessori quæsitum per consolidationem aut liberationem, l. *Quod si minor*, §. *Scavola*, D. de minorib. & l. fin. C. de sentent. passis.

XVII. Tertiò extinguitur pensio per delictum hæresis, cap. *Ad abolendam*, de hæret. Item læsæ Majestatis, aut Sedis Apostolicæ, cap. *Felicis*, de pœnis in 6. Item si quis percussisset Cardinalem, d. c. *Felicis*: aut Episcopum in cujus diocesi pensionem habeat, Clement. 1. de pœnis. Per cætera delicta pensio antè constituta non extinguitur, ne quidem per homicidium, nisi accesserit sententia condemnationis. Riccius in Praxi irreg. aritatis, decis. 524.

XVIII. Quartò

XVIII. Quartò per Matrimonium, aut per professionem Religionis in Ordine Mendicantium. Gigas de pension. quæst. 54. & 57. Garcias 1. p. cap. 5. Etsi verò vacet Beneficium per adeptionem Episcopatus, non tamen pensio, quæ isto casu non venit comprehensa nomine Beneficii.

XIX. Quintò per consolidationem, si pensionarius idem sic oneratum Beneficium adipiscatur. Nam res sua nemini servit, l. *Usfrui*, D. usufructuar. quemad. caveat. & l. *Si tibi fundi*, D. quib. mod. usufruct. amittitur. Sed si Beneficium evincatur sine pensionarii dolo, pensio de novo exurgit, quæ priore intervallo sopita fuerat, & Pensionario redintegratur. Gigas de pension. quæst. 49. Pastor lib. 3. tit. 12. n. 23. Sicuti actiones activæ restituantur hæredi, hæreditate evicta, quæ per additionem confusa, extinctæque videbantur, l. *Debitor*, D. ad Trebellian.

XX. Sextò pensio desinit quum interposita Papæ auctoritate debitor liberatur, sicut fieri paulò antè dixi per annatarum à Papa præscriptarum semel factam solutionem.

XXI. Septimò extinguitur, vel minuitur pensio interitu rei, si jura, aut prædia Ecclesiæ evicta sint, aut incendio, ruinâ, vel inundatione perierint. Sed si postmodum augeantur Ecclesiæ proventus, pensio quæ vel minuta fuerat, vel prorsus extincta, redintegratur, ut de censu emphyteutico sancitur l. 1. C. de jure emphyt. Rebuffus tract. de pacificis possessorib. num. 123.

XXII. Denique sit pensionis remissio iisdem ex causis propter quas faciendâ est remissio mercedis in locatione, ut si calamitosa tempestas in fructibus acciderit, l. *Licet*, & l. *Ex conducto*, D. de locat. his enim casibus & locationis merces, & pensionis quantitas minuenda est, cap. *Propter sterilitatem*, de locat. & conduct.

XXIII. Quando Beneficii possessor privatur juridicè fructibus Beneficii, tunc ipsa Ecclesiâ, cui fructus applicantur, pensionis solvendæ onere astringitur, quemadmodum de cæteris fructuum oneribus Leges disponunt, ob rationis paritatem in utrisque, l. *Si ut proponis*, C. de bonis proscript. l. penult. C. de sentent. pass. & restitut. l. unica, C. poenis fiscalib. creditor. præf. Nunquam enim præsumendum est, Papam voluisse obligare Beneficii possessorem, ut pensionem de suo solvat, si fructibus Beneficii frustretur. Riccius in praxi, decis. 334. Garcias 1. p. cap. 5. n. 26.

XXIV. Si Beneficii possessor resignet, transfert pensionis onus ad successorem, quia pensio Beneficiaria non aliter personam astringit, nisi quatenus rem ipsam possidet. Resque obligata, ad quemcunque deveniat, transit cum onere, l. *Si debitor*, C. de distract. pign. l. *Alienatio*, D. de contrahend. empt. cap. *Ex literis*, de pignoribus.

XXV. Scire permultum refert, quâ parte anni solvendæ sint pensiones. Et quidem ubi non fuerit expressum, sive à Partibus in mutua conventionione, sive per Superioris decretum, inspicitur generaliter caput anni,

Z

l. Nec

1. *Nec semel*, §. 1. D. quando dies legat. ced. Sed quia ut plurimum constituuntur pensiones in fructibus, eo casu terminus intelligendus est, quo fructus Beneficii recipiuntur, juxta l. *Firmio*, §. *Pater*, D. quando dies legat. ced. Annus autem pensionis incipit ab adepta per resignatarium possessione, vel à die intimationis rescripti, quo pensio constituitur, facta possessori Beneficii; non verò absolute à Calendis Januarii, ne pensionarius qui antea cesserit, frustretur jure suo.

XXVI. Quod si in conventionem vel in rescripto pensionis adjecta sit dies, distinguendum sic est. Aut enim dies adjicitur ad præcisam obligationem; & sic mortuo pensionario ante diem, non debetur pensio hæredibus illius, ob defectum conditionis non impletæ, mortuo ante illum diem pensionario: vel dies adjicitur differendæ solutionis causâ, ne possessor Beneficii initio sui ingressus, nondum perceptis fructibus aut exactis redditibus, ad solutionem cogatur; atque isto calu, mortuo ante solutionis terminum pensionario, solvenda est pensio hæredibus ejus pro rata temporis ejusdem quo vixit anni: & integra debetur pensio, si post terminum interierit, ut docet *Gigas*. At si pensio divisa sit in duas solutiones per semestria, mortuo post primum semestre pensionario, debetur hæredibus ejus integra illius semestris pensio: alterius verò semestris portio debetur hæredibus eisdem pro rata temporis quo pensionarius intra illud posterius semestre vixit; si mense uno, sexta pars; si duobus mensibus, tertia pars; si tribus mensibus, dimidia. At verò si dies non fuerit adjecta, tunc dies cedit initio cujuslibet anni (ut dixi) à die possessionis Beneficii computandi, & pensio integra hæredibus debetur totius anni, tametsi ante finem anni pensionarius exceßerit à vita, ut dicitur de annuis legatis in l. *A vobis*, & in l. *In singulos*, & l. *Filia mea*, D. de annuis leg.

XXVII. Pensiones Beneficiarum olim quidem habebantur pro re temporali, sed eas in spiritualem statum Pius V. erexit. Nec enim earum voluit esse capaces, nisi Clericos non excommunicatos, neque irregulares. Et qui non aliunde astringuntur Ecclesiastico Officio, persolvere præcepit singulis diebus parvum B. V. Mariæ Officium. Pii V. Bullam refert Navarra Manual, cap. 25. n. 122. Cujus omissione pensionarii non faciunt fructus suos, & restituere tenentur quos indebitè perceperint.

XXVIII. Non tenetur pensionarius ad onera procuratorum Episcopis pro visitatione debitæ. *Gigas* de pension. quæst. 38. Sed eodem teste quæst. 28. n. 19. & *Fagnano* in cap. *Ad audientiam* 31. de rescript. aliisque communiter, obligatus manet pensionarius ad charitativum subsidium contribuendum pro modo pensionis; itemque annuatim in nova provisione partem, & universim quamcunque collectam ex Beneficiorum fructibus solvendam, ut sunt decimæ, quas Regi vel spontaneè, vel Summi Pontificis jussione Clerus Regni persolvit, aliaque etiam temporalia, quæ pro

pro modo fructuum subsidia contribuuntur ab Ecclesiasticis, juxta Rebuffum tract. de pacif. posses. num. 138. & 139. Paponem lib. 3. tit. 5. Ratio communis est, quia cum pensio pars sit fructuum beneficialium, subijcitur hoc ipso contributionibus ex fructibus Beneficiorum colligendis. Conciliumque Tridentinum sess. 23. cap. 18. Pensionarios simul cum Beneficiariis obnoxios facit contributionibus ab Episcopo taxandis pro constructione & stabilimento Clericalis Seminarii.

XXIX. Alexander Papa III. cap. *Audivimus*, de collus. deteg. collusionem illam damnat ut flagitiosam, per quam ex mutuo partium consensu movetur lis super Beneficio, hoc fine ut per litis occasionem transactio fiat, per quam una pars pacifice Beneficium possideat, alteri vero pensio ex eodem Beneficio constituitur: jubetque Episcopo ut utramque Partium spoliaret Beneficio & pensione.

XXX. Novissime in Gallia, rogantibus plerisque Praefulis, Ludovicus XIV. mense Octobri, anno 1670. ad multos rescandos abusos edixit de pensionibus super Praebendis Ecclesiarum Cathedralium, aut etiam Collegiarum aut Parochialium, seu super Beneficiis Curatis, haec tria. Primum, ne liceat resignanti ullam sibi reservare pensionem, nisi postquam solidis quindecim annis Beneficio deservierit, aut saltem infirmitate laboraret, quanvis breviori tempore deservierit, ob quam nequeat ulterius deservire. Secundò, ne pensio ulla tertiam fructuum partem possit excedere. Tertio, ut deducta pensione, adhuc supersit proviso solidus trecentarum librarum proventus, non computatis in hoc emolumentis casualibus, & deductis cunctis Beneficii oneribus. Nec tantum providet circa futuras, sed etiam circa jam antè constitutas pensiones, ut ad triplicem hanc Sanctionem reducantur: uno tamen excepto casu, si is qui olim resignaverat, eam prematur inopia, ut ei nec Ecclesiasticae, nec patrimoniales opes superpetant ad sufficientem victum.

* C A P U T XV.

Edictum Regium de Pensionibus beneficiariis.

LUDOVICUS Dei gratia Rex Franciae & Navarrae, praesentes Literas inspecturis Salutem. Fideli relatione accepimus complures Ecclesiasticos satagere sibi provideri de Beneficiis curae animarum annexis animo lucra capeffendi inde provenientia, simulque semetipsos oneribus & laboribus eximendi per resignationes in favorem, retentis sibi optimis pensionibus, quarum ope deinceps

Z 2 otio